

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 10, 2016

Nummer 10, 2016

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:721](#) 22-04-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:705](#) 22-04-2016

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:1429](#) 12-04-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:2885](#) 12-04-2016

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2016:1971](#) 08-04-2016

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:4393](#) 08-04-2016

RECHTSPRAAK

Kantonrechter schorst executeur en benoemt waarnemend executeur.

De erfgenamen verzoeken om het ontslag van de executeur (art. 4:149 lid 2 BW). De executeur heeft de nodige taken verricht, maar verblijft inmiddels wegens gezondheidsklachten in een tehuis en lijkt reeds om die reden niet meer in staat om daadwerkelijk aan het executeurschap invulling te geven. Hij heeft vier jaren zonder enige rekening en verantwoording af te leggen in ieder geval bijna 200.000 euro onder zijn beheer.

De kantonrechter ziet aanleiding om de executeur hangende het onderzoek te schorsen (art. 4:149 lid 2 BW). Bij wijze van voorlopige voorziening benoemt de kantonrechter een notaris tot waarnemend executeur voor de duur van de schorsing.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 08-04-2016

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2016:1971

Zaaknummer: 4960342

Rechters: M.H.F. van Vugt

Wetsartikelen: 4:149 BW

RECHTSPRAAK

***Tijdelijk verruimde vrijstelling schenkbelasting (art. 33a SW 1956)
slechts in één kalenderjaar toepasbaar.***

Vader schenkt in november 2013 70.000 euro aan zijn dochter, met toepassing van de tijdelijk (tot 100.000 euro) verruimde vrijstelling van artikel 33a SW 1956. In november 2014 schenkt vader nogmaals aan dochter, nu een bedrag van 30.000 euro. Toepassing van de tijdelijk verruimde vrijstelling (art. 33a SW 1956) wordt dan geweigerd. Volgens de rechtbank is deze weigering terecht. Dochter had in november 2013 al kunnen weten dat de tijdelijk verruimde vrijstelling slechts voor één kalenderjaar beschikbaar stond (kalendereis uit het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 16 september 2013, nr. BLKB2013/1699M).

Dat de kalendereis niet volgde uit de toelichting op de website en het rekenhulpprogramma van de belastingdienst, rechtvaardigt nog geen beroep op het vertrouwensbeginsel. Dergelijke inlichtingen kunnen niet leiden tot een rechtens te beschermen vertrouwen, tenzij de belastingplichtige afgaande op die inlichtingen een handeling heeft verricht of nagelaten, ten gevolge waarvan hij niet alleen alsnog de verschuldigde belasting moet betalen, maar bovendien schade lijdt (vgl. HR 9 maart 1988, nr. 24199, ECLI:NL:HR:1988:ZC3780). Van die schade is hier niet gebleken.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-04-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:4393

Zaaknummer: 15_7509 SCHENK

Rechters: N. Djebali

Wetsartikelen: 33a SW 1956

RECHTSPRAAK

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit kan ook van toepassing zijn op indirect belang kleiner dan 5 procent. Hoge Raad is het niet eens met Hof Den Haag.

Erflater overlijdt in 2010. Hij was in gemeenschap van goederen gehuwd. Tot de huwelijksgemeenschap behoort een belang van 6,89 procent in een houdstermaatschappij. Deze bv heeft onder meer een belang van 70,6 procent in een buitenlandse vennootschap (Ltd). In geschil is of de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) in de SW 1956 van toepassing is op het door de bv gehouden belang in de Ltd. Hof Den Haag (13 mei 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:1196) paste de BOR niet toe op het indirecte belang in de Ltd, omdat volgens het hof niet werd voldaan aan de eisen van toerekening (art. 35c lid 5 onder a of b SW 1956). En zonder toerekening van het vermogen van de Ltd aan de bv, zou men volgens het hof niet meer toekomen aan vermogensetikettering. De Hoge Raad is het niet eens met dit oordeel.

Ook zonder toerekening is volgens de Hoge Raad relevant of het (indirecte) belang in de Ltd voor de bv ondernemingsvermogen vormt in de zin van artikel 35c lid 1 onder c SW 1956.

Tot het ondernemingsvermogen van de onderneming die de houdstermaatschappij drijft, kunnen op grond van de vermogensetiketteringsregels ook vermogensbestanddelen van de houdstermaatschappij zelf behoren (vgl. *Kamerstukken II* 2009/10, 31930, 13, p. 27). Hiermee wordt zo veel mogelijk een uniforme behandeling bereikt van enerzijds gevallen waarin het vermogen aan een besloten vennootschap toebehoort, en anderzijds gevallen waarin het vermogen toebehoorde aan de erflater zelf (vgl. HR 9 juli 2010, nr. 08/05311, ECLI:NL:HR:2010:BL0193, *BNB* 2010/286). Er bestaat geen aanleiding om een aandelenbelang hierbij anders te behandelen dan andere vermogensbestanddelen van de houdstermaatschappij.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:705

Zaaknummer: 15/02845

Rechters: R.J. Koopman, C. Schaap, M.A. Fierstra, Th. Groeneveld en J. Wortel

Wetsartikelen: 35c SW 1956

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Vader overlijdt tijdens proces tegen dochter A. In hoger beroep hoeft A niet ook zichzelf als (erfgenaam-)vereffenaar te dagvaarden, aldus Hoge Raad.

De drie dochters van erflater (A, B, C) hebben zijn nalatenschap beneficiair aanvaard en zijn daardoor gezamenlijk vereffenaars (art. 4:195 BW, art. 4:198 BW). Vader heeft voor zijn overlijden dochter A, zijn financiële belangen behartiger, gedagvaard en schadevergoeding gevorderd wegens onrechtmatig handelen. Na vaders overlijden heeft de rechtbank vonnis gewezen op naam van vader als eiser en zijn vordering toegewezen. A gaat hiertegen in hoger beroep. Het hof verklaart A niet-ontvankelijk (Hof Amsterdam 2 december 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:5112). Volgens het hof had A de gezamenlijke vereffenaars (A, B en C) moeten dagvaarden. De Hoge Raad is het hier – in navolging van de A-G – niet mee eens.

De Hoge Raad stelt voorop dat A het hoger beroep in beginsel had dienen in te stellen tegen de gezamenlijke erfgenamen van vader (vgl. HR 13 november 1987, ECLI:NL:HR:1987:AC3826, NJ 1988/941). Doordat de erfgenamen de nalatenschap beneficiair hebben aanvaard, had A ingevolge artikel 4:198 BW het hoger beroep moeten instellen tegen de gezamenlijke vereffenaars. De kantonrechter heeft niet op de voet van artikel 4:198 BW anders bepaald en er is ook geen vereffenaar benoemd (art. 4:203 BW).

Maar nu A als appellante ook zelf in het appel betrokken was – en het gezag van gewijsde van de door het hof te geven beslissing zich dus tot alle erfgenamen, tevens vereffenaars, zou uitstrekken – zou het zonder enige zin zijn te eisen dat zij ook zichzelf, als medevereffenaar, in hoger beroep zou dagvaarden.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:721

Zaaknummer: 15/01426

Rechters: E.J. Numann, C.A. Streefkerk, A.H.T. Heisterkamp, M.V. Polak en T.H. den Tanja-van Broek

Wetsartikelen: 4:195 BW, 4:198 BW en 4:203 BW

RECHTSPRAAK

Testamentaire stichting. Hof stemt gedeeltelijk in met statutenwijziging.

Erflater is in 1956 overleden en heeft in zijn testament een stichting opgericht (thans art. 4:135 BW). De stichting verzoekt de rechter om statutenwijziging.

Rechtbank Amsterdam (23 april 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:2378) wees het verzoek af, mede gelet op de terughoudendheid die van de rechter in dezen wordt verwacht (art. 2:294 lid 1 BW). Hof Amsterdam is in dit geval minder terughoudend.

Volgens het hof is voldoende aannemelijk gemaakt dat ongewijzigde handhaving van de statutaire doelstelling leidt tot gevolgen die bij de oprichting redelijkerwijze niet kunnen zijn gewild en dat modernisering op andere punten noodzakelijk is met het oog op de bestuurbaarheid en efficiëntie. De bevoegdheid voor het bestuur om voortaan zelfstandig de statuten te kunnen wijzigen, gaat het hof echter een brug te ver. Kennelijk heeft erflater daarvoor steeds een rechterlijke toetsing gewild. Het argument dat met deze bevoegdheid nodeloze kosten worden bespaard, acht het hof onvoldoende.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 12-04-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:1429

Zaaknummer: 200.173.749/01

Wetsartikelen: 2:294 BW en 4:135 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap. Waarde grafrecht en jachtrechten.

Bij de verdeling van erflaters nalatenschap rijst onder meer een geschil over de waarde van een eeuwigdurend grafrecht en jachtrechten.

Het graf biedt plaats aan drie lichamen. Na erflaters bijzetting resteert nog één plaats. Volgens het hof is deze plaats minder waard dan een derde van de waarde van het volledige grafrecht (dat 2.530 euro kost). Het hof stelt de resterende waarde in redelijkheid vast op 700 euro.

De jachtrechten zijn door de rechtbank toegedeeld aan erfgenaam A. De rechten zijn overdraagbaar tegen vergoeding, waardoor zij in beginsel ook een waarde hebben. De rechten zien in dit geval echter op een jachtveld dat te klein is om als zelfstandig bejaagbaar jachtveld te kunnen dienen en de echtgenoot van erfgenaam B bezit de jachtrechten op de aanpalende landerijen. Gelet op de slechte verstandhouding tussen deze personen, acht het hof de kans niet reëel dat A de jachtrechten op een voor A aanvaardbare wijze kan overdragen of verhuren. Volgens het hof is het redelijk en billijk om de rechten tegen een waarde van nihil aan A toe te delen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-04-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:2885

Zaaknummer: 200.159.931/01

Rechters: J.D.S.L. Bosch, W. Breemhaar en M.W. Zandbergen

Wetsartikelen: 3:182 BW